

RINNAKKAISTALLENTAMISEN KANSALLISET OHJEET

Pekka Olsbo

ATT-asiantuntijaryhmä
7.9.2016

Lyhyt katsaus rinnakkaistallentamisen tilanteeseen Suomessa

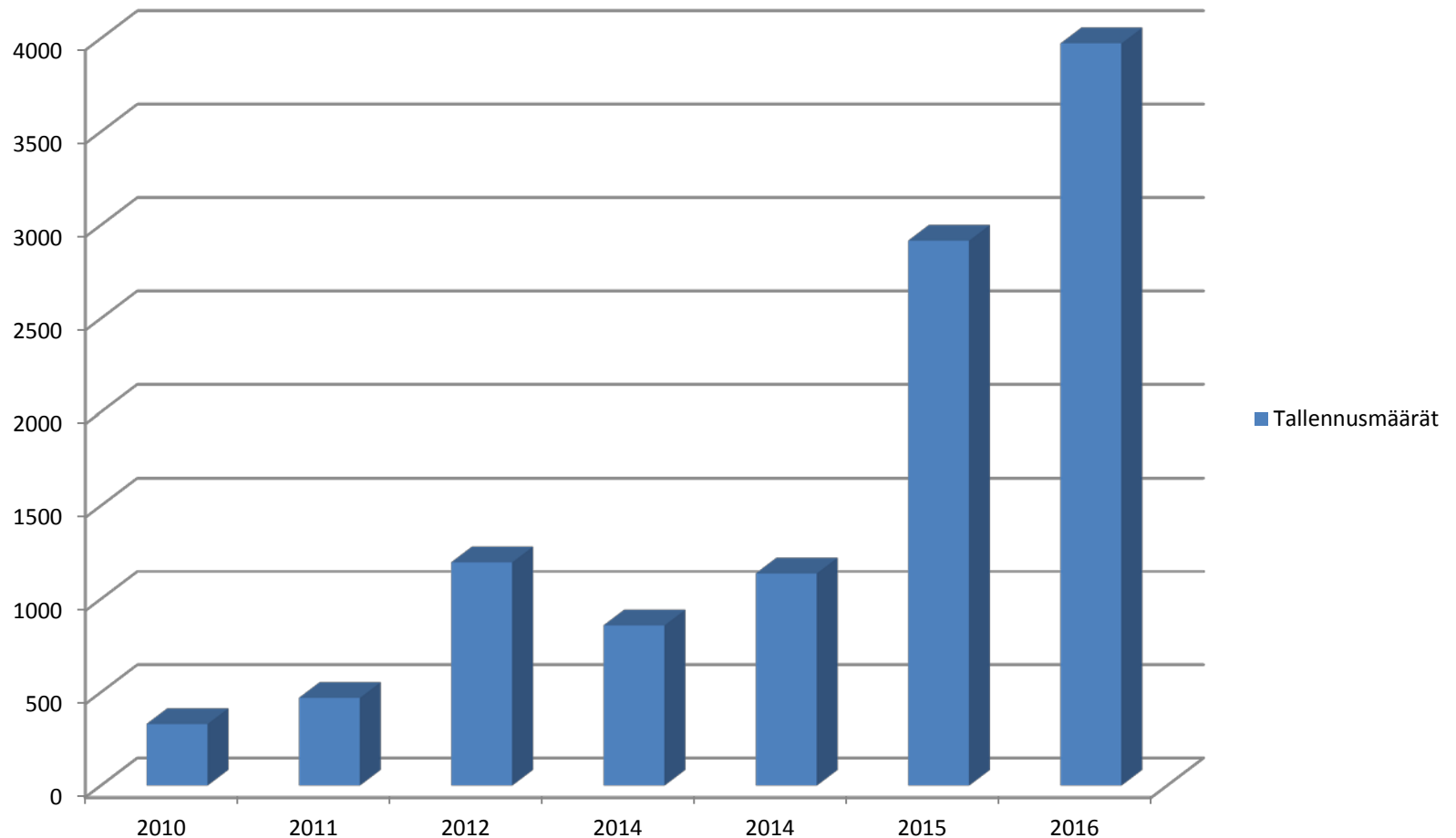
Viiden julkaisuarkiston (Helda, JYX, AaltoDoc, TamPub, DHanken) tarkastelussa Suomen rinnakkaistallenteiden määrä on kolminkertaistunut vuosien 2015-2016 aikana.

Kaikkiaan em. viidessä julkaisuarkistossa nyt (1.9.2016) lähes 13 000 rinnakkaistalletettua artikkelia.

Pelkästään vuosina 2010-2016 julkaistuja artikkeleita on talletettu reilun vuoden aikana lähes 6500 kpl.

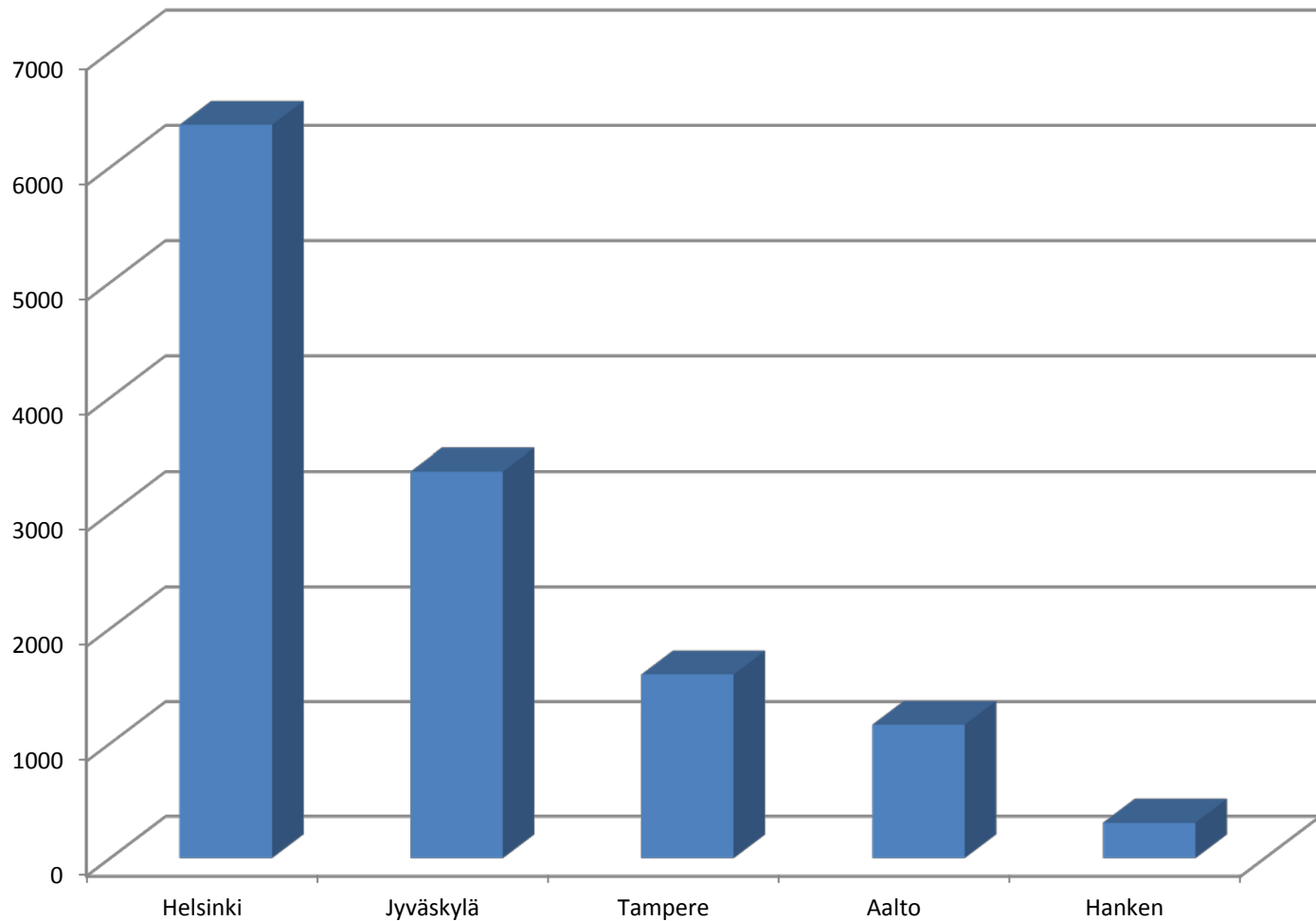

Rinnakkaistallennusten määrän kehitys 2010-2016

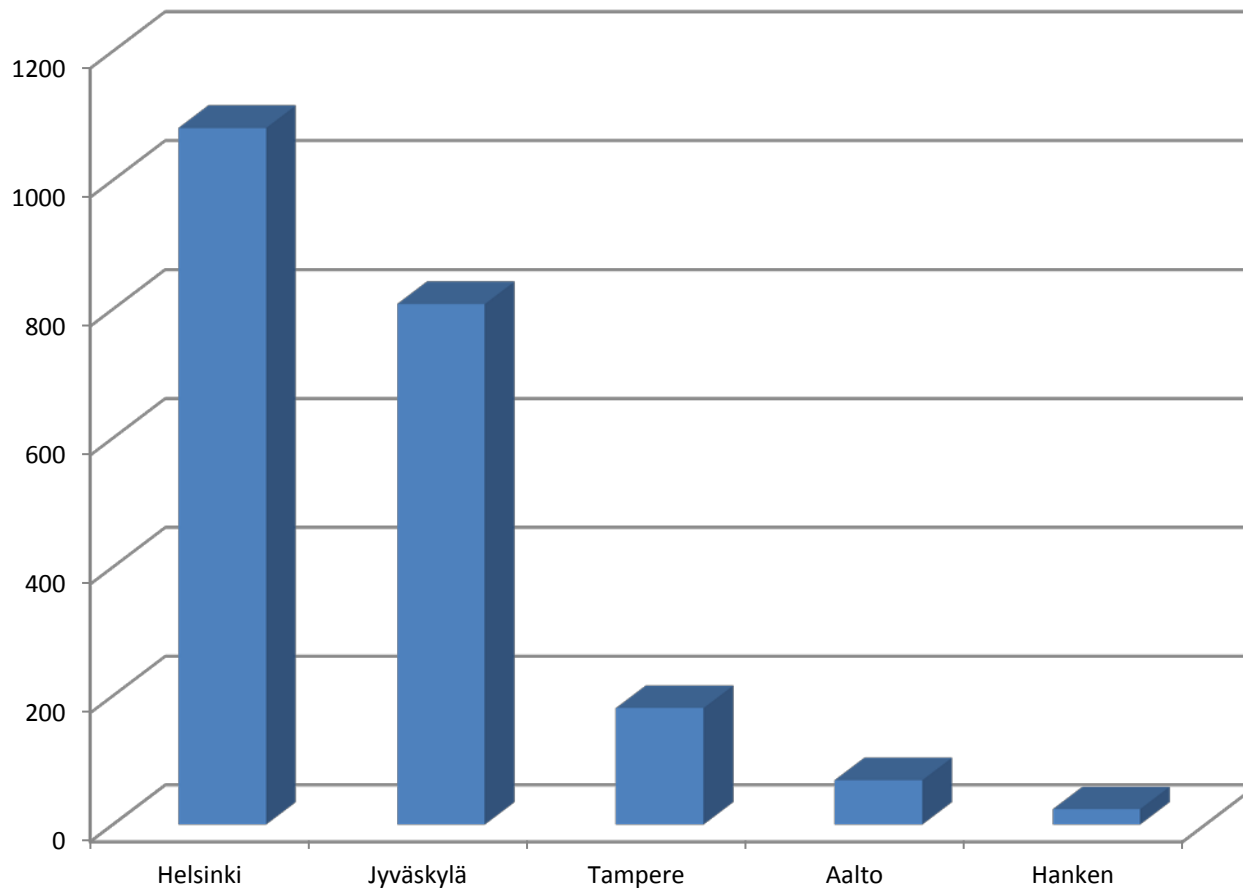
Rinnakkaistallenteiden kokonaismäärät julkaisuarkistoissa

Tilanne 1.9.2016

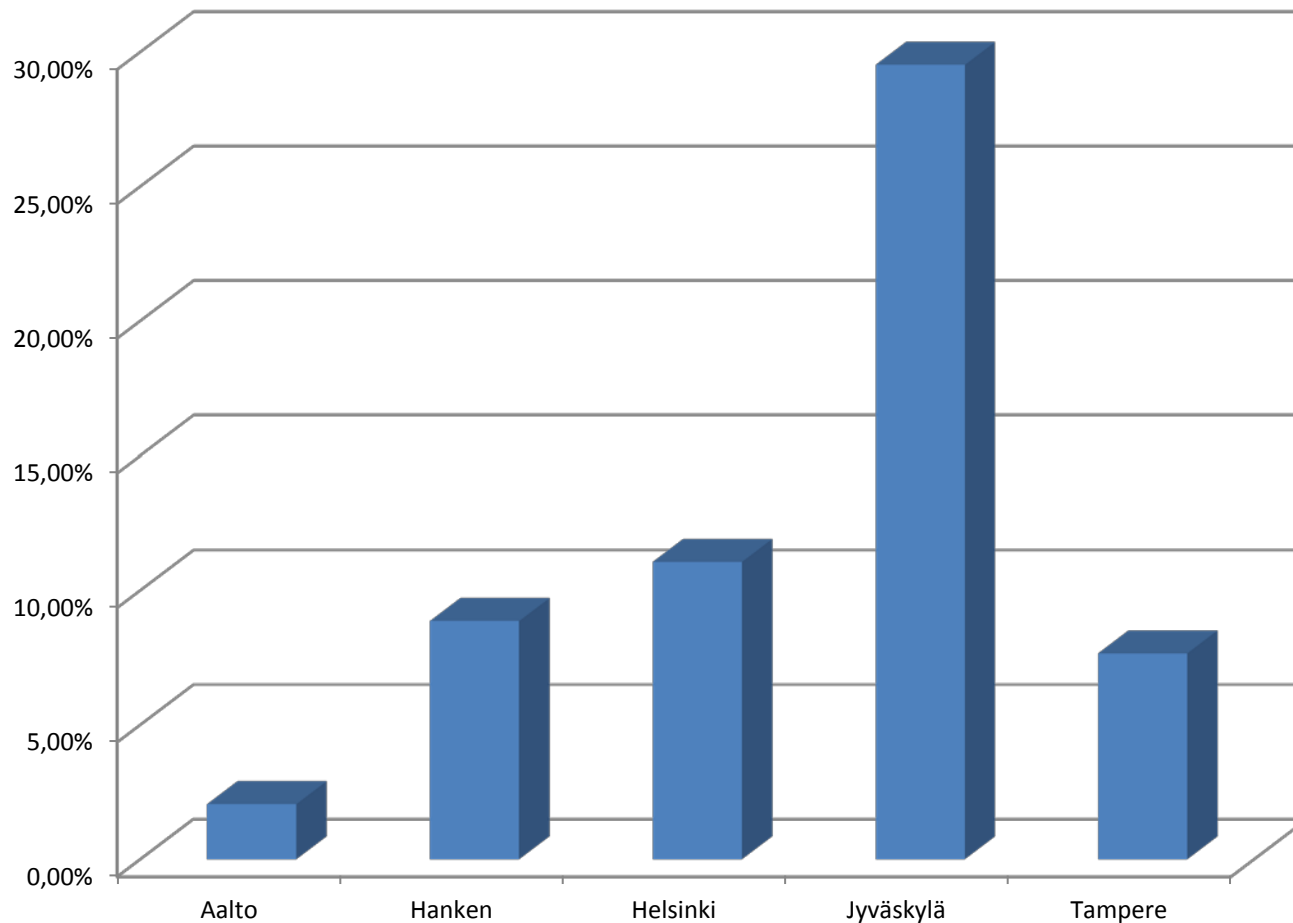
Vuoden 2015 julkaisujen rinnakkaistallenteet julkaisuarkistoissa

Tilanne 1.9.2016

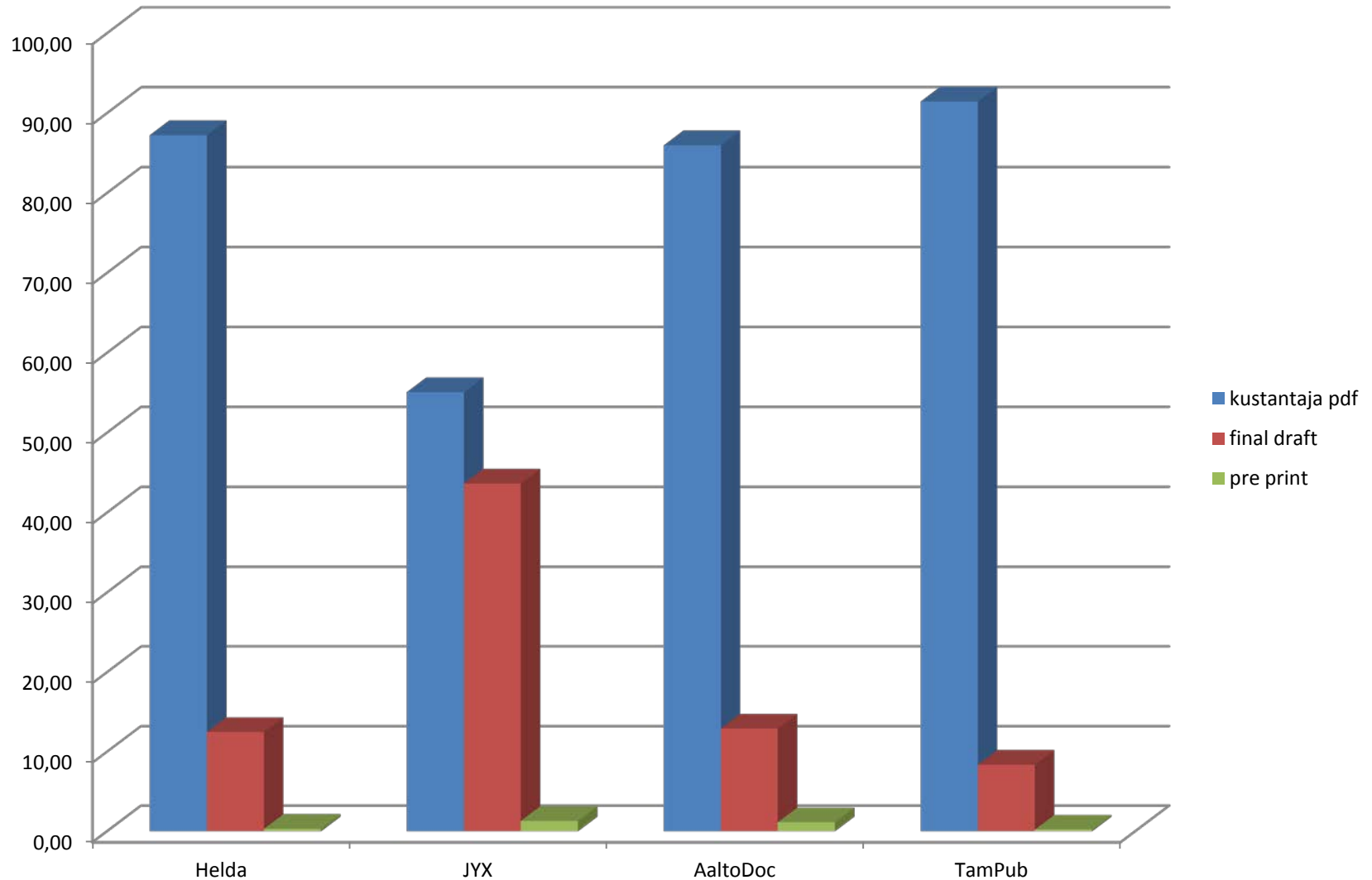

Vuoden 2015 rinnakkaistallenteiden ja artikkelien kokonaismäärän suhde

Tilanne 1.9.2016

Vuoden 2015 rinnakkaistallenteiden versiot neljässä julkaisuarkistossa

Julkaisujen avoimuuden kehitys Jyväskylän yliopistossa 2015-2016

	Avoimuus kaikki julkaisut	Rinnakkaistal- lennus kaikki julkaisut	Avoimuus vertaisarvioidut	Rinnakkaistal- lennus vertaisarvioidut
tammikuu 2015	35 %	18 %	32 %	16 %
huhtikuu 2015	39 %	23 %	36 %	27 %
helmikuu 2016	47 %	32 %	46 %	36 %
heinäkuu 2016	48 %	39 %	49 %	45 %

Rinnakkaistallentamisen kansalliset ohjeet

- Rinnakkaistallentamisen kokonaisuuteen liittyviä selvityksiä ja tarkempia ohjeita laaditaan ATT-hankkeen Avoimen julkaisemisen yhtenäiset käytännöt ja tuki -työryhmässä. Työryhmän raportti/selvitys valmistuu syksyn kuluessa.
- Työryhmän selvitys koostuu muun muassa seuraavista osa-alueista:

Rinnakkaistallentamisen kansalliset ohjeet

- Mandaatti
  - Kansallisten, tutkimusrahoittajien ja organisaatioiden rinnakkaistallentamisen mandaattien tulee olla vaativia; lähtökohtana kaikki pitää tallentaa. Vaativuus voi tarkoittaa sitä, ettei julkaisua ole tutkijan/organisaation arvioinnin näkökulmasta olemassa ellei sitä ole talletettu. (vrt. REF Isossa-Britanniassa, esim. Edinburghin rinnakkaistallennusprosentti vuodessa 40->85)
- Tallennus julkaisuarkistoon ei välttämättä aina tarkoita julkaisun avoimuutta. Tallennusmandaatilla myös muita tavoitteita ja arvoja.

Rinnakkaistallentamisen kansalliset ohjeet

- Tallennusprosessi
Prosessi käyntiin julkaisun hyväksymisestä tai viimeistään julkaisuajankohtana. Tutkijan ilmoitus julkaisun hyväksymisestä/julkaisemisesta, minimi metatiedot, ja julkaisun final draft -tiedosto. (ks esim: <https://kirjasto.jyu.fi/julkaisut/julkaisulomakkeet/julkaisutietojen-ilmoittaminen>)

Muuta tutkijan ei tarvitse tehdä.

Julkaisun ilmestyttyä prosessin voi aloittaa myös tallennuspalvelusta vastaavan yksikön saama tieto julkaisun ilmestymisestä (WoS, Scopus ym.)

Rinnakkaistallentamisen kansalliset ohjeet

- Tallentamisesta vastaavan yksikön rooli:
Toimiakseen tehokkaasti ja laadukkaasti, rinnakkaistallentamisen prosessin käytännön hoitaminen ja tutkijoiden tuki on keskitettävä tiiviille asiantuntijatiimille (yleensä kirjasto).
- Keskitetty palvelu vastaa:
  - Julkaisujen tallentamisesta tutkimustietojärjestelmään
  - Rinnakkaistallennusoikeuksien tarkistamisesta
  - Tiedostojen tallentamisesta julkaisuarkistoon
  - Tutkijoiden kouluttamisesta ja ohjauksesta
  - Yhteistyöstä laitosten ja yksiköiden kanssa
  - Viestinnästä ja tiedottamisesta

Rinnakkaistallentamisen kansalliset ohjeet

■ Tietojärjestelmät.

Rinnakkaistallentamisen prosessi rakentuu organisaation tutkimustietojärjestelmän (CRIS) ja julkaisuarkiston (IR) muodostaman kokonaisuuden ympärille.

- Julkaisun metatieto syntyy CRIS-järjestelmään (täydellinen metatieto), josta se on siirrettävissä tarvittavilta osin automaattisesti julkaisuarkistoon.
- Tutkimustietojärjestelmän on pystyttävä ottamaan tietoa vastaan ulkoisista järjestelmistä (WoS, Scopus..) ja lähettämään sitä sovitussa muodossa muihin järjestelmiin (IR, Virta...)
- Sama koskee julkaisuarkistoa

Rinnakkaistallentamisen prosessi

External sources

- Metadata
- Files

- Permissions
- Publisher policies

CRIS
Research
database

 DSPACE
Repository

Author

- Minimum metadata
- Files

- Metadata enrichment
- Technical editing

Cost-effectiveness

Productivity

Rinnakkaistallentamisen kansalliset ohjeet

- Keskitetyn palveluprosessin vaatimat resurssit.
Mallina JY:n palveluprosessi.
n. 3100 julkaisun kuvailutiedot
tutkimustietojärjestelmään (täydellinen metatieto
tarkistettuna ja julkaisukuntoisena),
n. 1500 rinnakkaistallennetta julkaisuarkistoon
(kaikista julkaisu-oikeudet tarkistettuna ja määriteltynä),
OA- ja OS-koulutus, openaccess.jyu.fi -verkkosivuston
ylläpito ja kehittäminen, kommunikointi tutkijoiden ja
kustantajien kanssa, laitosyhteistyö, markkinointi ym.

JY yhteensä n. 3,5 htv (2-3 informaattikkoa, 1
amanuenssi).

Rinnakkaistallentamisen kansalliset ohjeet - keskeiset asiat

1. Tahtotila ja vaatimus; ministeriö, tutkimusrahoittajat, yliopistojen johto
2. Keskitetty julkaisutietojen tallennusprosessi
3. Keskitetty rinnakkaistallentamisen prosessi
4. Tietojärjestelmien yhteistoiminta
5. Ymmärrys siitä, että tutkijoiden mukaan saaminen vaatii aluksi paljon työtä ja siihen on resursoitava
6. Jatkuva asian esillä pito, viestintä ja markkinointi; menestystarinat esiin!
7. Rinnakkaistallentamisesta osa yliopistojen toiminnan ja tuloksellisuuden analyysia.

Yhteystiedot

■ Pekka Olsbo

pekka.olsbo@jyu.fi

+358505818355

<http://openaccess.jyu.fi>

